

VODNÉ MLYNY

HORNÝ MLYN

V Lehote boli dva vodné mlyny.

Horný mlyn bol medzi domami Maršáľkovcov a Hudákovcov. Naposledy patrili Štefanovi Bielikovi, manželovi pôrodnej babice Anny Bielikovej. Budova bola dosť dlho neobývaná a v roku 2000 zhorela. Zvyšky múrov sú ešte viditeľné, ale sú zarastené burinou. Zachovali sa z neho mlynské kamene.

DOLNÝ MLYN

Mlyn na dolnom konci stál presne oproti autobusovej zastávky „Mlyn“, vo dvore Burianovcov.

Dolný mlyn bol pôvodne postavený celkom za dedinou, bola to stavba „s výškou“, zrejme jedna z najstarších budov v dedine. Monografia Mníchovej Lehoty, vydaná v roku 2009, sa zmieňuje o úradnom odhade, spísanom okolo roku 1811, pri príležitosti predaja mlyna. Dom mal izbu, mlynicu, pitvor, pec aj kachle, patrila k nemu štepnic a ovocná záhrada, vysadená slivkami.

Všetko bolo oplotené. Odhad obsahuje aj súpis vnútorného zariadenia mlyna a okrem iného uvádza, že z komory bola urobená pálenica - to asi v súvislosti s tými slivkami v záhrade. Mlynári sa okrem mletia obilia na múku a na šrot venovali aj kolárstvu a debnárstvu, čiže vyrábali a opravovali kolesá a sudy.

Mlyn sa predával z ruky do ruky, naposledy patrili Jozefovi Burianovi (1885-1969), ktorý ho kúpil pred prvou svetovou vojnou a dovtedy mal mlyn na Dubodieli.

Dolný mlyn prestal mlieť v roku 1954, zbúraný bol v roku 1986. Na jeho kamenných základoch a časti múrov je postavená garáž a dielňa, viditeľná z hlavnej cesty medzi domami číslo 5 a 6, mlynské kamene sú v základoch domu č. 6, kolárske náradie z neho sa zachovalo.

Mlynársky majsterský list Johana Buriana (1822-1877), deda posledného mlynára Jozefa Buriana (1885-1965)

My níž podpisany Cechmister, a Staršy Cechu tohoto Vrchní, Privilegovaného, a poctiveho Cechu nášého Mlynárskeho Majstri, Slavněj téžto stolice Nitranstvé, v Processy Novo-Mestském, v Privilegovaném Mestečku Čachticách místo držící, s přítomným, a hodnověrným Svedectvím vysvětlujeme : že mi Roku a Dne níž doloženého, do poctiveho Cechu nášého Mlynárskeho *Johann Buriana* za Spolu-Majstra nášého, Zrozeného *Velatici* Rokuv starého 28 Postavy *hruběj Vlasuv kastanovie* sme skutečně přijali, kterýžto pres celý čas ve všeckých Povinnostách svých, jak na jedného dobre zachovaného Majstra prisluchá, pekným Porádkom, a dobrých Mravoch se vždy zdržoval, aby tehdy ale takový Spolu-Majster náš, od kerého každého Majstra važený, a jak na Majstra prisluchá ctěný bol, se pod Pokutu prikazuje. Preto pre hodnověrnost přítomný, Majsterský List z Domu nášého Cechovného, s Pečadu našu Cechovnu potvrđený vydáváme.

Čachticách Dne 22. juni 1850

Cech-Mister starší : *Martin Eremiaš*

Cech-Mister mladší : *Paulus Zelenec*

Richtár : ? *Ježsó*

Notarius : *Johan ? Trenzetai* ?